

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 90.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile nerandate nu se
primesc.
Manuscrise nu se restituie.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
SIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la K. Dukes Nachf.,
Nrx. Augenföld & Emser Le-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppalik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iulia Le-
opold (VII Erzsebet-körut).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
5-a o serie 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare
zi.
Abonamente pentru Anștu-Orșet
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și strălătuie.
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
țară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
nr. 90, etajul I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusele acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un exem-
plar 10 bani. — Atât abo-
namentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 277.

Brașov, Luni-Marti 16 (29) Decembrie

1908.

Efecte ale proiectului congruei.

Avem, înaintea noastră păreri
ce și le dau cele două foi de pe lângă
Metropoliile noastre asupra celui mai
nou proiect de lege, ce l'a prezentat
dieteii ministrul Apponyi privitor la
modificarea legii congruei din 1898.
Dacă în alte chestii aceste foi fatal-
mente divergează prea de multe ori
în păreri, atunci față cu nona regu-
lare, cu care vrea să îmbunătățească
ministrul starea materială a clerului
nostru românesc, ele au ajuns să fie
de cel mai perfect acord.

„Nu ne vine a crede, că proiectul
acesta este, dela care a așteptat
preoțimea noastră congruă... el este
unic în felul său” — scrie „Unirea”
din Blaj — și amintind apoi sume-
denia de dispoziții „isbitoare” ale
proiectului, ce se încep cu înșirarea
cazurilor în cari se poate denega con-
grua și culminează în reinvierea pa-
ragrafulor legii de maghiarizare dela
1840, pe baza cărora ministrul pre-
tinde ca preoțimea, dacă-i trebuie con-
gruă, să știe unguerește — ajunge la
concluziunea că „situația bisericeii și
a preoțimei române unite e ne mai
pomenită de grea în fața proiectului
de congruă”.

În același înțeles expune și „Te-
legraful Român” din Sibiu intențiu-
nile ce se urmăresc cu noua regu-
lare a congruei preoților, scriind:
„Ministrul cultelor a profitat de a-
ceastă ocaziune de a face astfel de
restricțiuni legii (dela 1898), pe care
mai ales biserica noastră română are
să le resimtă mai dureros; ba aprofundând
nouăle dispozițiuni trebuie să
ajungi la convingerea, că sunt isco-
dite mai ales pentru strămtorarea cle-
rului român. Legea e generală pentru
toți. Fiind și bisericile române recepte
nu au putut fi eschise dela beneficiul
țării, în a cărei visterie și noi con-
tribuim obolul nostru. Dar în schimb
s'au găsit căi și mijloace, ca să nu

fie prea largă mâna guvernului, care
ne dă și nouă Românilor ceva.” Și a-
ceastă foaie accentuiază dispozițiu-
nea cu deosebire agravatoare, după
care parochii și capelanii, cari vor
aspira la întregirea mai mare a sala-
riilor vor trebui să știe unguerește așa
cum pretinde legea învechită dela
1840, și după ce mai înșiră și alte
dispozițiuni, exclamă că biserica și pre-
oțimea română gr. or. „abia s'a putut
aștepta la restricțiuni mai drastice și
mai grele”.

Ambele foi desfășură urmările
triste ce le pot avea pentru morali-
tatea clerului acele dispoziții ale pro-
iectului de lege cari dau ministrului
împuternicirea de a face excepțiuni
după plac pentru acei preoți, cari,
deși nu vor corăspunde condițiunilor
grele, se vor face demni de favorul
și protecția ministrului. Foaia din
Blaj relevază în deosebi isvorul de
conflicte, ce se va naște din dispo-
ziția § 4 a proiectului, în care se zice
că preotului care nu-și îndeplinește
datoria față de legile statului său
față de ordinațiunile legale ale gu-
vernului, i-se va subtrage congrua.
Același paragraf mai dispune, că, dacă
preotul va dovedi că a lucrat după
ordinul autorității sale bisericești, a
tunci ministrul va cere revocarea a-
cestui ordin și la caz când aceasta
s'ar denega, ministrul va fi în drept
să împartă direct preoților congrua
pe întreg teritoriul acelu conzistoriu.
„Unirea” aduce ca exemplu conflictul
iscat în chestiunea limbei de predare
a religiei la scoalele de stat sau
comunale. Ministrul cere dela ca-
techetii români ca să predea reli-
giunea în limba maghiară, conzis-
toriu interzice aceasta bazat pe dreptu-
rile bisericeii. Dacă preotul nu va urma
poruncei ministrului nu-și va mai primi
congrua; dacă se va justifica cu ordinul
conzist. atunci ministrul va distribui di-
rect congrua tuturor preoților. Urmarea
va fi în cazul acesta, că conzistoriul se
va vedea constrâns a nu mai permite

preoțimei ca să primească ajutor ma-
terial dela vr'o autoritate civilă fără
învoierea lui.

Iată efectul ce l'a produs și-l va
produce noua regulare a congruei.
Pentru moment el se manifestă prin
faptul că ne unește pe toți în con-
damnarea ei.

**Cercurile vieneze și discursul lui Is-
volski.** Din Viena se anunță, că discursul
lui Isvolsky a slăbit într-o câtva reaua im-
presiune produsă în cercurile hotărâtoare
vieneze de nota circulară, deși se fac
grave obiecțiuni în ceea ce privește modul
lui de a prezenta chestiunile și se relevă
primejdiiile ce ar trebui să rezulte în Pen-
insula balcanică, dacă s'ar realiza progra-
mul rusesc. Deosebită atențiune merită
admonițiunea ce li-se face Sârbilor și Mun-
tenegrenilor de a-și păstra sângele rece și
bunul cumpăt făcându-i să înțeleagă, că
Rusia numai prin mijloace diplomatice
poate să le vie într'ajutor. Simpatiile extra-
ordinare pentru Bulgaria nu vor produce
o bună impresiune la Belgrad.

Ideea înființării unei confederațiuni
balcanice a statelor slave cu Turcia e pri-
vită aici ca fiind îndreptată direct contra
Austriei — avându-se în vedere, că prin-
tr-o asemenea confederațiune, România și
Grecia ar fi în mare grad influențate. Fapta
că Isvolsky recunoaște, că Rusia nu a pu-
tut protesta contra anexiunii, e confirma-
rea faptelor, că Rusia a consimțit în mai
multe rânduri să se facă anexiunea. Pe
altminteri tonul discursului e foarte paci-
nic. Se crede însă că tonul acesta a fost
influențat de marele împrumut proiectat
de Rusia, care nu s'ar putea plasa, dacă
dispozițiunile ar fi războinice.

Avem și senator! Foaia macedo-română
»Deșteptarea« din Salonic dela 7
Decembrie v. a. c. anunță numirea de se-
nator a directorului și proprietarului ei N.
Bațaria cu următoarele cuvinte: *Hărăsițivă
și alăudați-vă Aromâni. Dreptatea națiu-
nei asvîmșe; Națiunea noastră e mare; A-
vem și senator!*

»Este d-nul Nicolae Bațaria, ce lu-
știu toți, Inspectorul școalelor și bisericilor
aromâne și directorul a Gazetalei a
noastră. Cu aștă, frați Aromâni, națiu-
nea a noastră amintă nauă puteare, ea
ajungde multu ma vârtoasă și ma cu
semnu! Trăceha haraua a gionelui popor
Aromân easte mare că el va s'meargă

mași tră năinte și cu fruntea în sus și cu
mare alăvdare, că noi frații Aromâni, in-
teresele a noastre, bana și tot ce avem
noi ma scumpu va s'nă hibă apărate di 2
Gioni Aslani di doi puli di Aromâni, di
ahărduții a noștri frați D-l Senator Nico-
lae Bațaria și d-l deputat Dr. F. Mișea...
»... Curagiu, pi lucru, și nutriți mași
tră năinte, frați Aromâni, din toate păr-
țile...«

Expozeul ministrului Iswolsky.

În ședința de Vineri a Dumeii
rusești ministrul de externe al Rusiei
Iswolsky a rostit mult așteptatul său
expozeu asupra situațiunei externe.
Din acest expozeu, care e viu co-
mentat de întreaga pressă europeană,
resumăm părțile, cari se referă la atitu-
dinea Rusiei față de evenimentele
recente din peninsula balcanică.

În ce privește *reformele din Turcia*,
ministrul declară că în Iulie trecut s'a
produs un eveniment, care a schimbat cu
totul situația politică generală din Balcani.
Constituțiunea fiind restabilită stabilește
acum egalitatea de drepturi pentru popu-
lațiunea creștină ca și pentru cea moha-
medană. Duma știe ce atitudine a observat
Rusia față de acest eveniment de acord
cu celelalte puteri, cari doresc o soluțiune
pacifică a crizei din Balcani. Ministrul re-
levează că și în Balcani starea de lucruri
se desfășoară în mod evident favorabil.
Este poate primul caz în istorie ca Rusia
în privința modului de a proceda față de
evenimentele din Turcia, putea compta pe
unanimitatea puterilor chiar a aceloră,
cari altă dată au manifestat față de Ru-
sia neîncredere și gelozie.

Discutând *»neștiunea Bosniei, indepen-
dența Bulgariei și agitațiunea lesne de în-
țeles produsă de aceste evenimente în
Rusia, Sârbia și în Muntenegru*, ministrul
declară că opinia publică rusă a cerut în
mod urgent o protestare din partea gu-
vernului în contra anexării apreciid mod-
ul de a proceda al guvernului mai mult
pe baza povestirilor aproape legendare
decât pe temeiul faptelor concrete. Res-
pingând reproșurile, cari i-s-au făcut, mi-
nistrul declară că acela, care îi cere lui o
protestare energetică în contra anexării
crede de sigur că ministrul afacerilor
străine rus poate lucra în această ces-
tiune independent de oarecare moștenire
politică și de angajamentele anterioare

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Viscolul.

Novelă de A. S. Puskin.

(Urmare.)

După ce am încredințat pe Maria
grjiei vizitiului Treșca, să ne întorcem
la tinărul amoretz. Toată ziua Vladimir a
petrecut-o în mare activitate. Des de di-
minează s'a dus la preotul din Schadrino.
Puțină osteneală l'a costat pentru a se
înțelege cu acesta. Apoi plecă pentru a-și
căuta martori la cununie între proprietarii
de moșii învecinată. Mai întâi se adresă
cu confidență către un fost gornic cu nu-
mele Dravin, care primi cu plăcere pro-
punerea zicând că aventura aceasta îi re-
amintește timpurile trecute și poznele sol-
dățești. Rugă apoi pe Vladimir să prân-
zască cu el și-l asigură că n'o să-l coste
multă osteneală de-a afla și pe ceilalți
doi martori.

De fapt îndată după masă se pre-
zintă geometrul Schmidt, cel cu pinteni
și mustață, cu tiul căpitanului poliției, un
tinăr de șasesprezece ani, care servea la
ulani. Ei nu numai că primiră cu plăcere
învitarea, ci-i declarară lui Vladimir prin
jurământ, că sunt gata a-și jertfi chiar și
viața pentru el. Vladimir îi îmbrățișă plin

de entuziasm și plecă spre casă pentru a
mai lua unele dispoziții.

Se întunecase de mult. Vladimir tri-
mise prin sluga lui trăsura cu trei cai la
Njenaradovo, își puse în rând sania și
plecă fără vizitiu la Schadrino unde Maria
lui avea să sosească în timp de două oare.
El cunoștea drumul și călătoria până acolo
dura cam douăzeci de minute. Abia eși
însă pe câmpia deschisă, și iată că se ridi-
că un vânt puternic din care se des-
lănțuie o furtună așa de mare încât nu
mai vedea nimic. Acum pierdu drumul.
Tot terenul din jurul lui îi dispăru vede-
rii învâluindu-se într'o negură deasă prin
care săltau milioane de fulgi de zăpadă.
Ceriul și pământul se contopiau într'una.
Vladimir observă atunci că s'a răcit, și
începu să caute drumul. Înzădar. Calul lui
mergea drept înainte trăgându-l prin
nămeți ori dându-l prin gropi așa că sania
foarte adeseori se răsturna. Unica
preocupare a lui era să nu piardă direc-
ția adevărată.

Trecuse mai bine de o jumătate de
ceas, și era departe încă de pădurea de
lângă Schadrino. Mai trecură câteva mi-
nute și pădurea tot nu se vedea. Ce era
adecă? Vladimir traversa un câmp pre-
sărat cu gropi adânci când viscolul nu
mai voia să contenească, nici cerul să se
limpezească.

Calul lui fu cuprins de o mare obo-

seală, iar pe el însuși îl năpădiră sudorile
cu toate că nu alta dar înota prin zăpadă.
Trecuse așa un ceas întreg de când ple-
case. Satul Schadrino nu poate, își zise
el, să fie departe. Mergea, mergea, dar
câmpul părea fără sfârșit. Tot numai nă-
meți și gropi, cari în tot minutul îi
răsturnau sania pe care mereu trebuia s'o
ridice el singur. Vremea zbura și Vladi-
mir începu în cele din urmă să fie stăpâ-
nit de-o mare neliniște.

Dar iată în fine îi apără în depărtare
un punct negru de care apropiindu-se
văzu că este o pădure. »Îți mulțumesc
Doamne, exclamă el »acum nu mai e
mult până la destinație«. Zicând aceste a
dat din nou vânt calului în credința că va
găsi drumul bine cunoscut; ori în cazul
cel mai rău va da ocol pădurii după care
era situat satul Schadrino. În curând el
și nimeri drumul și acum trecea mai
liniștit prin întunericul arborilor desfrun-
ziți.

Spre norocirea lui aici scăpă de fur-
tună, drumul era neted și drept, calul își
reluă pasul repede și Vladimir își redo-
bândi curagiu.

El mergea drept înainte, dar Scha-
drino tot nu se mai ivea. Chiar și pădu-
rea i-se părea imens de mare și groza îl
cuprinsese din nou când descoperi că a în-
trat într'o pădure necunoscută. În despe-
rarea lui da bice bietului animal, care

grăbia în tropot dar obosi curând încât
abia se mai mișca.

Încetul cu încetul prin pădure mi-
geau luminișuri și Vladimir se văzu iarăși
la larg; din Schadrino însă nici acum nu
se zăria nimic.

Putea să fie pe la miez de noapte.
Lacrămi amare curgeau din ochii lui Vla-
dimir când mergea înainte. De odată vis-
colul se așează și norii se împrăștie. Un
șes întins, un covor alb în forme de va-
luri se desvălia înaintea lui. Noaptea era
destul de luminoasă. Nu departe licăria
parcă ca dintr'o zare un sătuleț care nu-
măra numai câteva căsuțe. Vladimir se
îndreaptă spre acel loc. La prima căsuță
s'a dat jos din sanie și bătu în fereastră.
Câteva clipe numai și oblonul de lemn s'a
deschis și un bărbat bătrân își scoase pu-
țin capu-i cărunt.

— »Ce vrei?« întrebă el.

— »E departe Schadrino?«

— »La Schadrino?«

— »Da, da — e departe?«

— »Nu tocmai, cam zece verste.«

Când auzi Vladimir de zece verste își
smulse părul și rămase nemșicat ca un o-
sândit la moarte.

— »Dar de unde vii d-ta?« întrebă
bătrânul.
Vladimir nu avu curajul să spună a-
devărul.

Din nenorocire nu este astfel. Vălu, care acopere trecutul este acum puțin ridicat. Deși aceasta s'a produs printr'o indiscrețiune, ministrul nu poate tăgădui autenticitatea documentelor publicate asupra convențiunii din Budapesta din 1877 și a declarațiunii dela Berlin din 1878. De sig. r aceste acte aparțin istoriei însă e de datoria ministrului de a ținea compt de ele și de o serie de aranjamente diplomatice ulterioare. Alții continuă până la oarecare punct a jena libertatea diplomatică a Rusiei. In aceste împrejurări nu a fost greu a se prevedea ce urmări primejdioase ale protestărei ar fi produs pentru Rusia din faptul că ministrul nu putea comunica asupra angajamentelor anterioare.

Duma poate conchide cât de ușuratică ar fi fost temeiurile juridice pentru a protesta, ceea ce ar fi agravat în mod neevitabil relațiunile cu Austria și poate chiar ar fi produs un conflict real. A protesta fără gândul de a susține protesta-rea la caz de nevoie a armelor, ar fi fost cea mai mare greșală politică. Deși Rusia nu are nici un drept de a protesta, ea are totuși dreptul și chiar datoria de a indica destinele Bosniei.

Tratatul din Berlin a nimic marea parte din rezultatele obținute de Rusia pentru popoarele slave. *Rusia nu s'a atins de el timp de 50 de ani însă când acum o putere s'a decis să sugereze o modificare a unui articol desavantajos pentru ea din acest tratat și când Rusia nu poate s'o împiedece, îi incumbă datoria morală de a indica alle articole din acelaș tratat cari sunt desavantajoase și jenante pentru Rusia, mai ales pentru statele balcanice și Rusia. Din modul în care Rusia a pus cestiunea la care s'a asociat majoritatea puterilor, reiese firește idea conferinței. Ministrul nu este autorul acestei idei, ci Turcia ca direct vătămată. Toți au nevoie de conferință, toți cari respectă mai mult dreptul decât faptul și cari atribuie mai multă importanță principiului că tratatele nu pot fi modificate fără consimțământul puterilor semnate. Rusia trebuia să comenteze pe consimțământul deși nu al tuturor puterilor dar pe majoritatea lor. Rusia nu a luat de loc atitudine puțin amicală față de Austro-Ungaria și d. Tittoni a exprimat aceeași idee.*

Din inițiativa Rusiei un punct privitor la concesiunile față de Serbia și Muntenegru a fost înscris în programul conferinței. Rusia poartă un viu interes de asemenea și pentru Bulgaria, căreia Rusia nu i-a ascuns că declarațiunea independenței i-a produs o gravă impresie. Bulgaria a lucrat împotriva sfaturilor energice ale Rusiei însă Rusia nu se poate împiedeca de a simpatiza cu Bulgaria creată de dânsa, de Bulgaria, care a atins scopul pe care Rusia și l'a propus. Prin urmare Rusia se silește să ajungă cât mai repede la un aranjament just între Turcia și Bulgaria. Bulgaria este înștiințată că atitudinea viitoare a Rusiei nu depinde de procedările din trecut ale Bulgariei, ci de cele din viitor și anume de gradul în care Bulgaria va rămânea solidară cu celelalte state din Balcani. *Bulgaria, Serbia și Muntenegru trebuie să fie pătrunse de necesitatea unei concordii morale și politice între ele. Scopul Rusiei este de a uni toate aceste state cu Turcia într'o cugetare co-*

mună spre garantarea independenței lor naționale și economice. Acest scop nu-l putem proba Turciei decât simpatizând cu silințele sale de a întineri ordinea interioară și că nu-i amenințăm de loc siguranța. Rusia speră că la Belgrad și la Cetinje se va înțelege că trebuie să păstreze sânge rece și rațiunea. Guvernul rus a anunțat în mod categoric că ajutorul său depinde direct de procederea Serbiei și Muntenegrului. Asupra acestui punct de vedere guvernul și lumea rusă sunt de acord cu totul ceea ce o probează depeșă trimisă de președintele Dumei către președintele Scupștinei sârbe accentuând că numai o procedare pacifică poate garanta aplanarea crizei lumii slave.

Ministrul a exprimat în fine speranța că discursul său va da o idee lămurită de politica Rusiei în străinătate și că va fi evident în Rusia și în străinătate, că Rusia nu urmărește scopuri interesate și că nu are în intențiune de cât soluțiunea pacifică și legală a cestiunilor conform cu demnitatea națională a Rusiei. Discursul lui Iswolsky a fost primit cu aplauze prelungite la centru și în stânga și cu șuerături la dreapta și la extrema dreaptă.

După d. Iswolsky a luat cuvântul șefii diverselor grupări. Dep. Gutschkow a propus următoarea ordine de zi :

»Duma exprimă călduroasa sa simpatie popoarelor slave înrudite cu noi și speră că guvernul va depune toate silințele pentru a apăra interesele legitime ale acestor țări. Duma este convinsă că acest scop va fi atins: de a vedea cu totul pacificarea, menținându-se absoluta demnitate națională rusă«.

Toate fracțiunile, afară de grupul muncii, se asociază la această ordine de zi. Social democrații sunt absenți.

Parlamentul turcesc. Din Constantinopol se anunță că în urma sancționării de către Sultan a alegerii lui Achmed Riza-bey ca președinte al parlamentului și a lui Talaat-bey ca vicepreședinte, a avut loc Sâmbătă instalarea lor solemnă în mijloc ovațiunilor călduroase ale deputaților. Luând loc pe fotoliul prezidențial Achmed Riza-bey își exprimă mulțumirea de a vedea în sfârșit realizându-se visul națiunii prin Constituție. Președintele roagă apoi pe deputați să păstreze calmul și moderațiunea în discuții.

După alegerea candidaților pentru al doilea vicepreședinte, secretari și chestori au avut loc discuții vii și interesante pentru a se stabili dacă desbaterile asupra răspunsului la discursul tronului să aibă loc imediat sau să fie amânate pe Luni. In cele din urmă s'a votat amânarea desbaterilor pe astăzi, Luni.

Din camera română.

In ședința de Sâmbătă a camerei române a luat cuvântul la desbaterile răspunsului la mesagiul tronului ministrul de interne I. Brătianu răspunzând la afirmațiunile și critica făcută de diverșii oratori cu privire la politica externă și internă a României.

Ministrul I. Brătianu. spune, că răs-

punde unui sentiment general exprimând regretul că președintele conziliului n'a putut lua parte la desbaterile actuale ale adresei, cu atât mai mult acum când împrejurările externe reclamă prețiosul său capital de experiență. Exprimă speranța, că lipsa d-lui Sturdza din mijlocul guvernului va fi de scurtă durată.

Ori cât de mari ar fi dificultățile din afară, ele nu pot să ne ia încrederea că vor găsi o soluțiune pacinică. Intru cât ne privește pe noi, evenimentele ce s'au întâmplat n'au jignit nici unul din interesele noastre de stat. Renașterea imperiului otoman produce în noi sentimente de mulțumire și de simpatie și suntem interesați, ca în regiunile acelea să domnească liniștea și ordinea, pentru a se stabili pe un picior de egalitate populațiunile din imperiul otoman.

Ceeace s'a întâmplat în Bulgaria, privim cu toată simpatia și nu putem uita că am colaborat la constituirea acestui stat. Tot ce se va face, în interiorul granițelor bulgare, va fi privit cu simpatie de noi. Când se vor restabili bunele raporturi dintre Bulgaria și Turcia, și când Europa va eși din rezerva de azi, nimeni nu va face pasul spre recunoaștere cu mai multă căldură decât noi.

Anexarea Bosniei și Hertegovinei nu jignește interesele directe ale României. Nu suntem un stat balcanic, dar trebuie să urmărim cu interes viu și legitim ceea ce se întâmplă în Balcani. Voim menținerea statului quo în Balcani și vom veghea ca tot ce se va produce acolo să nu vină în conflict cu interesele noastre.

Nu înțelegem în chestiunea fortificațiilor pe Dunăre, ca dintr'un articol dintr'un tratat să facem un ce în detrimentul nostru. Dacă alții nu le-au respectat, dreptul și interesul nostru ne obligă să nu ținem și noi seamă de ele. Am căutat apoi să legăm interesele noastre pe Dunăre de un interes european : apărarea libertății navigațiunei. Am reușit printr'o muncă liniștită și permanentă, să imprimăm Dunărei de jos influința binefăcătoare a activității noastre. Am creat pe Dunărea toată o flotă cu pavilion românesc și porturile noastre pot fi comparate fără rușine cu porturile străine. Dacă am admite să se legifereze asupra Dunărei fără votul și consimțământul nostru, este un anahronism, care nu este în raport cu demnitatea noastră. (Aplauze).

Același lucru îl voi spune și asupra convențiunei comerciale, în care suntem conduși de aceleași norme. Sunt în joc interesele noastre și în dorința noastră de a încheia această convențiune nu putem sacrifica interesele economiei noastre naționale. Nu vedem însă necesitatea unei denunțări, pentru că în momentul când se continuă negocierile, ar fi un act de inoportunitate.

Partea esențială a desbaterilor, asupra politicii interne a privit chestiunea agrară, zice ministrul de interne. S'a zis că politica agrară a guvernului a dat faliment.

Soluțiunile date de guvernul liberal au fost combătute cu violență. Recunoaște că aplicarea reformelor s'a făcut cu greutate, dar vina nu este a guvernului, ci a împrejurărilor. Dacă am recurs la un acord, a fost că voiam să facem din cea reformă o operă de pacificare socială, care pornea

dela un început de pacificare între partide. Astfel chestiunea izlazarilor a prezentat dificultăți de oferte, de cercetare și de admitere. Unii au spus că proprietarii nu și-au făcut datoria, alții au susținut contrariul. Eu voi spune, că unii și-au făcut-o, iar alții nu. Protestează contra acuzațiunilor de părtinire formulate de d-l Filipescu contra d-lui Bagdat, din conziliul superior al agriculturii.

Rămâne să urmărim cu perseverență și răbdare esecutarea reformelor. Efectele unei legi nu se pot judeca după 6 luni de aplicare. Ministrul de externe citează mai multe exemple, ca să dovedească că criticele formulate contra aplicării legii învoielilor agricole nu sunt întemeiate.

Complicațiunile în Orient.

Ziarul »Daily Telegraph« publică o scrisoare a corespondentului său de război aflat acum în sudul Austriei, alarmand lumea, că războiul dintre Austria și Statele Balcanice este iminent. Trebuie să fi surd ori orb, zice el, ca să nu vezi colosalele mișcări militare austriace dela granița Serbiei. Peste 200.000 soldați sunt echipați și gata de războiu. Aceste înarmări ar fi absolut neexplicabile dacă Austria ar voi cu sinceritate pacea.

Corespondentul dă apoi amănunte asupra deplasărilor de trupe și a chipului cum se continuă cu febrilitate înarmările și spune după informațiile sigure ce le are, că Turcii și Sârbii vor întârzia încă câteva luni izbucnirea ostilităților pentru a se putea pregăti în liniște. Nu tot așa stau lucrurile cu Muntenegru, despre care afirmă că dorește războiul imediat. Aci e pericolul, care e iminent.

Același ziar publică și știrea că populațiunea din Bosnia continuă de a rămânea liniștită, sperând că conferința europeană îi va satisface dorința de autonomie. Când populațiunea bosniacă va afla că destinul ei e hotărât, pericolul va lua proporțiuni grave. Austria fiind conștientă de acest pericol, a luat toate precauțiunile. Toate liniile ferate, podurile și trecătorile sunt păzite, așa că voiajorii au credința că călătorește într'o țară ocupată militarmente și care e în ajunul izbucnirii ostilităților.

Camera bulgară a ales în ședința de Sâmbătă o comisiune compusă din trei membri și anume : Calicof guvernamental, Pașew liberal și Theodorow naționalist, pentru a verifica depozitele secrete ale armatei.

Ziarul »Wecerna Posta« publică un interviu cu marele vizir Kiamil-Pașa. Acesta s'a exprimat în chipul următor asupra relațiilor turco-bulgare : Marele vizir nu știa încă nimic despre nota guvernului bulgar și a luat cunoștință despre ea numai dintr'un ziar pe care i-l'a prezentat trimisul lui »Wecerna Postac«. După convențiunile dintre Bulgaria și Turcia, a zis marele vizir, »principele« Bulgariei este guvernator al Rumeliei și prin urmare Sultantul nu putea să-i dea altă titulatură în mesagiul său.

La observația ziaristului că Poarta

— »Auzi bătrânule«, zise el, »poți să-mi pui la îndemână cai și să mă duci la Schadrino?«

— »Ce vorbești tu de cai, eu nu am cai«.

— »Nu poți să-mi găsești măcar un călăuz, îl voi plăti bine, cât cere«.

— »Așteaptă«, grăi bătrânul trăgând oblonul, »îți voi trimite pe fiul meu care îți va arăta calea.«

Vladimir așteptă: N'a trecut însă nici un minut și început din nou să bată la fe-reastră. Oblonul se deschise iarăși și barba bătrânului apără din nou.

— »Ce vrei?«

— »Ei, feciorul tău?«

— »Vine îndată. Își încălță cismele. Poate ț'o fi frig; vino de te încălzește«.

— »Aș, îți mulțumesc; trimite-mi însă degrabă pe fiul tău«.

Ușa scârțai. Un flăcău înarmat cu o măciucă de stejar eși din casă și luând'o înainte arăta din când în când drumul, căutându-l, căci era acoperit de zăpadă.

— »Câte ceasuri avem?« întrebă Vladimir.

— Se luminează îndată de ziuă, respunse flăcăul.

Vladimir tăcu. Cocoșii cântau și se luminase deja, când ajunseră în sat. Biserica era încuiată. Vladimir după ce se sfătui cu călăuza, mână spre curtea preotu-

lui. Nici o trăsură nu era aici... și ce veste îl aștepta.

Dar să ne întoarcom la cei din Njenaradowo și să vedem ce se mai petrece pe acolo.

Nimic.

Bătrânii se sculară dimineața și trecură în oada de locuit. Gavrilă-Gavrilovici cu tichia lui de noapte, Prasskova Petrovna învălă într'un halat căptușit. Samovarul fu adus și Gavrilă-Gavrilovici își trimise servitoarea ca să ia informații dela Maria, fiica lui, întrebând cum stă cu sănătatea și cum a dormit. Servitoarea se întoarse cu împărtășirea că domnița n'a avut o noapte tocmai bună, dar că acum se simte mult mai bine și va veni îndată și dânsa.

De fapt ușa se deschise în curând și Maria Gavrilovna intră salutându-și părinții cu reverență fiască.

— »Cum îți merge, Mario, o întrebă Gavrilă-Gavrilovici.

— »Mai bine tată.«

— »Poate din cauza fumului dela cuptor îți vor fi provenit acele dureri de cap, adăuse Prasskova Petrovna.

— »Se poate« replică Maria. — Ziuă trecu în pace, dar în noaptea ce urmă, Maria de fapt se îmbolnăvi. Au trimis după medic, care însă nu sosi decât sara

următoare, când Maria căzuse deja în delir. O torturau niște friguri îngrijitoare și patrusprezece zile s'a săbătut bolnava între viață și moarte.

Nici unul din ai casei nu bănuiau măcar despre cele ce se întâmplaseră. Scri-sorile din sara precedentă au fost nimicite. Cameriera n'a destăinuit nimic temându-se de furia stăpânilor.

Preotul, gornistul de odinioară, geometrul mustăcios și tânărul ulan erau deasemenea discreți, și nu fără cauză. Te-reșka vizitiul nu rostea nici când un cuvânt de prisos chiar nici în stare de beție. In chipul acesta secretul s'a păstrat cu sfințenie, deși mai mult ca o jumătate du-zină de persoane au fost inițiate în acel complot.

In delirul ei însă, Maria însăși își trada secretul. Dar cuvintele ei erau așa de fără legătură încât și mamă-sa, care păzia necontenit lângă patul ei, numai atât putu înțelege, că ea este amoroasă până la nebunie în Vladimir Nicolaevici. Se poate deci, își zicea bătrâna, că aceasta iubire este și cauza boalei sale.

Prasskova Petrovna se sfătui acum cu bărbatul și cu câțiva vecini mai buni și ajunseră la conclusia, că soarta a destinaț Mariei Gavrilovna acel noroc, că nimeni nu poate se refuze ceea ce ofere destinul. Nu este deci o dejosire atunci când ea va lua de soț pe iubitul inimii

sale. Miseria nu este o rușine și nu avere, ci bărbat să-i caute fiicei lor.

Intr'aceea tânăra fată se reînșănătoșă. Vladimir de mult nu mai da pe la casa lor. Primirea ce i-se făcuse, l'a înstrăinat. Astfel părinții luară hotărârea de a i-se aduce la cunoștință vestea fericirii ce-l așteaptă — învoirea părintească. Mare le fu însă mirarea când primiră ca răspuns dela Vladimir o scrisoare încurcată în care acesta le declară, că nici odată n'are să mai calce în casa lor; și îi ruga să-l dea uitării, căci pe el numai moartea îl mai poate mângăia.

După câteva zile s'a aflat, că Vladimir ș-a reluat serviciul.

Acestea se întâmplară la anul 1812. Mult timp nimeni nu cuteză să-i împărtășască Mariei acest eveniment. Ea nici când nu amintea numele lui Vladimir. Când l'a aflat odată într'o listă a celor grav răniți la Borodino, ea leșină și era de temut că va cădea earăș în delir. Din nenorocire însă leșinul nu avu urmări mai serioase. O izbi însă un nou desastur : Gavrilă-Gavrilovici muri lăsând-o ca unică moștenitoare a întregii sale averi. Această moștenire n'o putea mângăia. Durerea sârmanei Prasskova Petrovna o împărtășii Maria cu sinceritate și o asigura cu sfințenie, ca ea nu se va despărți nici-odată de mama ei. Ele părăsiră Njenaradowo, locul atator amintiri dure-roase și se stabiliră la altă moșie.

trăgânează intenționat tratativele pentru tranșarea diferendelor. Numai pentru că să aibă timp să-și termine pregătirile militare, marele vizir a răspuns: »Să plătească Bulgaria ceea-ce ni-se cuvine și atunci vom concedia trupele.

In Serbia a făcut o bună impresiune atât nota circulară a lui Izvolsky, cât și expozeul lui în Dumă. La pare rău sumai Sârbilor, că în cameră ministrul de externe rusesc n'a făcut nici o declarație cu privire la »autonomia« Bosniei și a Herțegovinei

Negocierile între conducătorii diferitelor partide sârbești pentru formarea unui cabinet de coaliție au fost întrerupte. Se crede însă că se vor reîncheia în curând.

Scuștina a ținut din nou o ședință secretă în care Milovanović, ministrul de externe sârbesc, a raportat asupra rezultatului vizitelor sale la Berlin, Londra, Paris și Roma. Vor veni la rând apoi Pasici și Novacović, cari asemenea vor raporta asupra rezultatului misiunilor lor.

Unele foi din Belgrad spun că raportul amintit al ministrului de externe Milovanović a făcut o adâncă impresiune asupra tuturor deputaților și că a contribuit a întări iarăși poziția lui Milovanović. Se sperază în urma aceasta, că se va putea face o reconstruire a cabinetului Velimirović, părășindu-se planul de a forma un cabinet de coaliție, care dă de mari greutăți.

In Constantinopol e viu comentat expozeul lui Izvolsky în cercurile politice. Cu un deosebit interes se discută pasagiul în care Izvolsky recunoaște, că predecesorii săi la externe au luat unele angajamente cu privire la anexiunea Bosniei, pe cari Izvolsky nu le poate ignora. Asemenea se pune preț pe observarea acestuia, că după ce o putere a hotărât modificarea unui articol al tratatului dela Berlin nefavorabil pentru ea și Rusia nu-o poate împedeca, este o datorie morală a Rusiei de a aduce în discuțiune alte articole ale tratatului din Berlin, cari sunt nefavorabile pentru Rusia, statele balcanice și Turcia.

STIRILE ZILEI.

— 15 Decembrie v.

Pentru fondul cultural a dăruit ilustrul d-n Dr. Alexandru Mocsonyi suma de 5000 cor, în 25 de acții ale băncii »Lumina«.

Alegerea de învățător din Brașovul-vechiu. La alegerea de învățător la școala primară românească din Brașovul-vechiu, care s'a făcut ieri sub presiunea protopopului tractului Zărnești d-l I. Hamza, a întrunit majoritatea voturilor, 146, d-l inv. Romulus Ardeleanu, un tânăr harnic de care se leagă multe speranțe în urma activității sale de până acum, ca învățător și ca conducător al corului bisericilor din Brașovul-vechiu. Contra-candidatul Vasile Crangă a rămas în minoritate, întrunind 76 voturi.

Alegere de protopop al Devel. Joia trecută s'a făcut alegerea de protopop al tractului Deva. Majoritatea voturilor a întrunit-o d-l Adam Groza (31 voturi). Candidatul Dr. I. Dobre a întrunit 18, iar d-l Oțoiu 11 voturi.

Monete nouă a 1 cor. Intre cele două guverne dualiste decurg petrecări, în sco-

Aspiranții de căsătorie încunjură și aici pe plăcuta și bogata moștenitoare. Dar ea nu da nici unuia din aceștia nici o speranță. Mamă-sa o îndemna une-ori să facă o alegere. Mariai însă făcea un semn de reprobație și cădea pe gânduri. Vladimir nu mai trăia. El muri la Moscva în ziua ce-a premers întrării Francezilor în oraș. Maria îi păstra amintirea cu sfintețe. Ea ținea cu drag la tot obiectul care îl reamintea pe el: cărțile ce le-a cetit odinioară, picturile, notele și poeziile cari i-le-a dedicat ei.

Prietinii știau despre aceasta, să mirau de așa o credință și așteptau cu curiozitate pe eroul căruia în fine îi va succeda să învingă statornicia neînfrântă a acestei Artemise.

Intr'aceea războiul cel plin de fapte glorioase se sfârși. Regimentele se întorceau de pe câmpul de luptă. Poporul alerga întru întâmpinarea lor. Muzicile cântau cântece de triumf »Vive Henri-quatrec valsurii tiroleze și arii din Iokanda. Teatrul războiului a prefăcut în bărbați pe aceia cari plecaseră de acasă ca băieți și ei se întorceau acum împodobiți pe piept cu cruci. Pretutindeni se vedeau soldați con-

pul de a se bate și pune în circulație o mare cantitate de piese nouă a 1 cor. — argint. Se vor bate 150 mil. monete nouă a 1 cor. — și argint necesar spre scopul acesta se va lua din depozitul Băncii Austro-Ungare, înlocuindu-se cu aur. Pe baza legii pentru regularea valutei din 1892 s'au monetizat 200 mil. piese a 1 cor. — din care sumă cad asupra Austriei 140 mil. și asupra Ungariei 60 mil. Lipsa monetelor de argint — scrie »Rev. Econ.« — este de mult foarte simțită în circulație și aceasta cu atât mai mult cu cât piesele a 1 fl. — argint se retrag succesiv din circulație. Nu odată s'a întâmplat că întreprinderilor mari industriale le-a fost cu neputință a acuirea băni de argint, de căți au avut lipsă pentru plata simbrilor, încât Banca Austro-Ungară s'a văzut necesită deoparte a cere guvernului piese a 5 cor. — iar de altă parte a pune în mod provizor, iarăși monete a 1 fl. — în circulație. Considerațiile acestea au determinat acum cele două guverne a înmulți circulația monetelor a 1 cor. — Banca Austro-Ungară dealtcum pune în circulație și un însemnat număr de coroane mîle-nare; monetele acestea artistic executate în argint mat (neluciu) se pot primi la ghișeurile băncii.

Cine vrea să poarte țilindru să plătească taxe. În ședința de Sâmbătă a camerei bulgare s'a discutat legea asupra consiliilor comunale. Deputatul agrarian, d-l Draghev, a propus să se taxeze obiectele de lux precum și persoanele cari poartă țilindre înalte. Taxa pentru fiecare persoană, care ar purta un asemenea țilindru, să fie de 10 lei. Propunerea era serioasă, dar ministrul de interne d-l Takef, care e foarte popular cu țilindrul lui înalt, a considerat această propunere ca o glumă de prost gust la adresa lui. Tot așa au socotit-o și deputații, cari au găsit în ea materie de ridiculare. Propunerea, de sine înțeles, nu s'a primit.

Știre redacțională. Cu 1 Ian. 1909 redactarea »Revistei Bistreței« va fi încredințată d-lui Emil A. Chiffa, funcționar de bancă în Bistrița.

Fondul de pensune al advocaților se inactivează cu ziua de 1 Ianuarie 1909. Adunarea constituantă s'a ținut Duminecă și Luni în Budapesta. Statutele s'au compus și înaintându-se imediat ministrului de justiție le-a aprobat. Apoi s'a făcut alegerea direcțiunii, comitetului de supraveghiere și a funcționarilor.

Averea lui Roosevelt. Ziarul »Evening Standard« află din America că președintele Roosevelt în timpul președenției sale și-a cheltuit aproape toată averea, având acum cu un milion mai puțin decât avea înainte de alegere.

O societate literară pe acțiuni. Marele scriitor umorist american Mark Twain, voind să-și asigure fetele împotriva piratilor literari după moartea sa, a constituit o societate anonimă Mark Twain Company, căreia i-a cedat toate drepturile asupra scrierilor sale. Toate cărțile lui Mark Twain vor trebui de aci înainte să aibă autorizarea societății chiar și după expirarea termenului legal. Societatea dispune de un capital de 25,000 franci. Toate acțiunile au fost cumpărate de Twain, după moartea căruia ele vor fi împărțite între cele două fete ale sale.

Un groaznic accident de automobil s'a întâmplat Sâmbătă la orele 3 d. a. în dreptul șkolmetrului 15 de pe șoseaua

versând vesel, folosind adese-ori cuvinte franțuzești și germane.

O, epocă neuitată, o, epocă de glorie și însuflețire! Cât de puternic bătea inima rusească la cuvântul patrie. Cât de dulci erau lacrimile revederii. Cât de unanim se contopiau atunci simțământul mândriei naționale cu iubirea cătră împărat. Și chiar pentru acesta — ce moment!

Dar femeile, femeile ruse erau incomparabile. Obicinuita lor nepăsare dispăru și însuflețirea lor trecea ori-ce închipire, când între strigăte de ura, alergau spre întâmpinarea învingătorilor.

Care dintre ofițerii de atunci ar fi tras la îndoială că dela femeia rusească va obține cea mai nobilă răsplăt?

În acea epocă glorioasă Maria cu mama ei trăiau în liniște la țară. Ele n'aveau cunoștință de modul cum ambele capitale serbau reîntorcerea armatei. În orașele de provincie și la țară entuziasmul general ajunsesse la un grad și mai înalt. Apariția vrăunului ofițer prin aceste locuri, era un adevărat triumf și vai de amozul care nu purta tunică cu galoane.

(Va urma.)

Ploești-Câmpina. Pe când automobilul prefelecturii venea spre Ploești cu o viteză vertiginosă, a întâlnit în calea sa o căruță condusă de un țaran. Șoferul Ioan Avramescu în etate de 25 de ani, voind să abată automobilul, acesta s'a răsturnat în șanțul șoselei. Șoferul s'a lovit de o piatră atât de grav: la cap, încât a rămas mort pe loc. În automobil se mai aflau d-nii Zane, inginer inspector, și Rosetov, inginerul șef al județului. Dâșii s'au ales cu răni ușoare. Autoritățile fiind avizate, au plecat la fața locului d-nii procurori Zagoritz și Păunescu pentru a ancheta cazul.

Un atentat în contra președintelui Franței.

În prima zi de Crăciun s'a săvârșit un atentat în contra președintelui Fallières, în următoarele împrejurări:

Un chelner de cafenea numit Jean Mattis s'a apropiat Vineri dimineața pe piața Etoile de președintele republicii, Fallières, care se preumbla însoțit de secretarul general Ramondon și de colonelul Lasson. Individul apucă pe d. Fallières de gât și încercă să-l tragă de barbă însă fu îndată trântit la pământ de cătră d-nii Ramondon și Lasson și în urmă arestat. D. Fallières a avut bastonul său rupt și o sgarietură la ureche produsă de violența isbiturii, însă în urmă a putut în liniște să urmeze preumblarea sa și s'a întors la Eliseu, la oarele 10-30.

D. Ramondon, secretarul general al președenției, fiind interviewat asupra agresiunii, a zis că președintele Fallières făcea preumblarea sa obicinuită și era în exceleente dispozițiuni. Până-la Champs Ellysées nu a observat nimic anormal; președintele trecuse aproape neobservat când ocolind piața Etoile, între avenue Jena și avenue Marceau, un individ căruia nu i se dăduse nici o atențiune se opri hotărât la 3 metrii de grupul preșidențial și sări asupra d-lui Fallières, pe care îl străne cu violență de braț și-l sgarie la ureche. Bastonul președintelui a fost rupt în două bucăți.

Agresorul trântit îndată la pământ strigă în două rânduri:

— Nu am arme, am voit numai să-l trag de barbă!

Dâșul a fost arestat de cei doi agenți, cari urmează în mod obicinuit pe președinte. Acesta își urmă vesel preumblarea și dejună cu poftă bună.

Mattis a declarat la interogator că actul acesta era premeditat, că întâiu urmărise pe d. Fallières apoi îl precedase: că întorcându-se a pământ cu o mână pe președinte pe când cu cealaltă îl trăgea de barbă violent. Președintele aplecându-se, Mattis a căzut târând pe președinte, care căzuse peste el. Dâșul adaogă că nu a voit să lovească tare pe președinte, ci să facă un gest.

Poporul francez a găsit cu această ocazie prilejul de a-și manifesta dragostea cătră președintele Fallières. Din toate părțile vin știri despre manifestațiunile de dragoste pentru dâșul.

Toți miniștrii și președenții camerei și senatului s'au dus la palatul Eliseu spre a exprima președintelui Fallières indignarea lor pentru agresiunea mișlească uneltită în contra lui. Cea mai mare parte dintre ambasadori au fost de asemenea la Eliseu.

ULTIME ȘTIRI.

București, 28 Dec. Prim-ministrul Sturdza a plecat într'un conceniu mai lung în străinătate pentru a-și căuta de sănătate.

Constantinopol, 28 Decembrie. — Adresa senatului de răspuns la mesaj, exprimă ca și camera dorința ca constituțiunea să rămână în vigoare absolut definitiv. Pasagiul relativ la politica externă zice cu privire la chestiunea bosniacă și bulgară, că trebuie să se urmeze înainte cu tratativele pe lângă semnatarii tratatului din Berlin pentru ca să se ajungă la o soluțiune satisfăcătoare. Avem încredere, zice proiectul de adresă, că conziliul de miniștrii să se achite cu succes de această însărcinare și manifestăm aceeași dorință și pentru chestiunea cretană. Adresa sfârșește zicând că puterea legiuitoare a parlamentului va duce fără îndoială țeara spre progresul la care aspirăm ajutați fiind într'u aceasta de conziliul de miniștrii.

Constantinopol, 28 Decembrie — Marchisul Pallavicini a comunicat marele vizir Kiamil-Pașa, conform ultimelor instrucțiuni primite din partea baronului Aehrenthal, că Austria refuză ori-ce plată ca compensațiune sau parte constitutivă. În schimb Austria oferă încheerea tratatului comercial, mărirea drepturilor vamale la 7 la sută, monopolul chibriturilor, a cărților de joc, a foitei de țigară și suprimarea poștelor, — și consideră înapoierea Novibazarului ca o suficientă compensație pentru anexiune. Kiamil pașa a răspuns, că ceea ce i-se oferă Turciei e insuficient și că-și menține cererea de 4 milioane lire.

Petersburg, 28 Dec. După ministrul Iswolsky a luat cuvântul în ședința de alaltieri a Dumei socialistul Pokrowski, care a blamat faptul, că s'a suprimat naționalitatea boznicilor și herțegovinenilor; oratorul a accentuat însă că opresiunea poporului rus este și mai crudă decât soarta acelor slavi. Oratorul întrebând expresiuni insultătoare, a fost exclus dela trei ședințe. Toți socialistii au părăsit atunci sala de ședințe. Deputatul Bobrinski, care a luat cuvântul a declarat că dreapta moderată nu voiește războiul și că peopul sârbesc trebuie să se abțină dela orice act ofensiv, care în situațiunea actuală, ar fi un act de trădare al cauzei slave. Oratorul zice apoi că nu cere ca rușii să protesteze contra anexării Bosniei și Herțegovinei, dar numai să nu recunoască anexarea. Cât despre independența Bulgariei, faptul în sine este îmbucurător, dar aceasta independență a fost cumpărată în schimbul aservirii sârbilor din Bosnia și Herțegovina; independența Bulgariei își are originea la Budapesta.

Caracas, 28 Dec. Agenția Reuter află că președenția lui Gomez a fost recunoscută în întreaga țară. Revoluțiunea s'a sfârșit deci fără efuziune de sânge. Insuși generalul Celestino Castro, fratele fostului președinte Castro, a depus comandamentul trupelor și a remis toate armele. Presa și-a recăpătat libertatea.

Bibliografie.

Din »Biblioteca românească enciclopedică Socec« a aparut:

- No. 1. Em. Gârleanu 1877 Schițe din războiu 30 bani.
- No. 2. Al. Odobescu »Poeziile Văcăreștilor« 30 bani.
- No. 3. Alarcon »Morărița« trad. de N. Basulescu 30 bani.
- No. 4. Ion Dragoslav »Facerea Lumii« 30 bani.
- No. 5. Corneliu Moldovan »Poezii« 30 bani.
- No. 6. »Antigona lui Sofocle« trad. de Mihail Dragomirescu 30 bani.
- No. 7. Halma »O mie și una de nopți« 30 bani.
- No. 8. Cehov »Navele albe« trad. din rusește de Duăreanu, 30 bani.
- No. 9-10. »Povestirile lui Mihail Eminescu cu studii literare de M. Dragomirescu 55 bani.
- No. 11-12. Alphonse Daudet »Nevestele artistilor« trad. de Em. Gârleanu 55 bani.
- No. 13. François Copée »Pentru Septu« tradusa de D. Nănu și G. Orleanu 30 bani.
- No. 14. »Teatrul școlar pentru băieți« ocat din fran. de D-na Eufrosina I. Adam 30 bani.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Victor Branice.

Dr. STERIE N. CIURCU.

VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena

Consultațiuni

cu celebritățile medicale, cu specialiștii de la facultatea de medicină din Viena.

Telefon nr. 17065.

„Călinarul Plugarului“.

A apărut în editura tipografiei A. Mureșianu din Brașov „Călinarul Plugarului“ pe 1909.

Cu aparițiunea lui pe 1909 „Călinarul Plugarului“ intră în al 17-lea an al existenței sale.

Convins fiind că cetitorii acestui călinar îi vor face și de rândul acesta o bună și caldă primire, invităm pe toți dela țaran până la frunțașii dela oraș, cu frățească dragoste să-l cumpere, să-l cetească și să-l răspândească, ca pe un călinar de care nimănuiua până acum încă nu i-a părut rău că a dat pentru el puținii bani ce costă.

În partea întâia a „Călinarului Plugarului“, aducem datele calendaristice în toată estensiunea, după cari urmează îndrumările necesare, privitoare la poștă, telegraf, la taxele pentru timbre, competiție etc. Urmează apoi tabela târgurilor din Ardeal, Bănat și țara ungurească după datele oficiale ale ministerului ung. de comerț. Târgurile sunt indicate atât după alfabet, cât și după lunile anului.

Partea economică conține următoarele: Așternutul vitelor. Ingrășatul vitelor. (I. Georgescu). Să ținem o rânduială anuală la nutreala vitelor. (A. Nistor). O prelegere populară despre alegerea și pregătirea seminței, de A. Boldor. Animale folositoare și stricătoare plugăritului și grădinăritului, (I. Georgescu) Economia și seceta, (I. Georgescu). Povete.

Partea literară are următoarele articole: Baroul lui Toma Vulture, (de I. Rodina). Florile dalbe, (colindă, de V. Alexandri). Sărbători vesele, (de Th. Popovici-Grivița). Jubileul „Gazetei Transilvaniei“. Poesii populare. (Constantin Manu, invăț.). Anecdote și glume: Pân' mi-a esit părul prin căciulă... Dada toși a murit... De-abăla... Luat-i dacă-i al vostru... Ce a zis David?... Mai mare decât mine nimeni nu-i pe lume. E butrin seracul. Năduful cel mare și răzbunarea femeii. Mătușa dela stână. Multe și de toate. Sfaturi de ale bucatăriei pentru femeile economice.

Printre articolele de mai sus sunt mai multe ilustrațiuni reprezentând pe neuitații Metropoliți Iosif Sterca Șulului

și Andreiu br. de Șaguna, pe Simeon Bărbuțiu și Avram Iancu. „Gazeta de Transilvania“ (apărută în anul 1838) și pe directorii ei dela înființarea ei până în ziua de azi etc.

Călinarul Plugarului costă 40 bani (filieri) esempliarul plus porto-postal de 10 bani.

Atragem atențiunea fiecăruia

ca dacă tușește, e răgușit, cu flegmă, n'are poftă, asudă noaptea, se simte slab, abătut, sau la careva din familie vede asta, — să-și aducă îndată

Sirupul de miere de teiu a lui ÖRKÉNY care împiedecă lăfărea răului.

Sirupul de miere de teiu a lui ÖRKÉNY

întrece toate leacurile de acest fel, lăfărește tusea, încetă scuiparea de sânge, topește minunat flegma, îmbunătățește pofta și încetă neplăcuta asudare de noapte. La expoziția engleză a fost distins cu medalia de aur! O sticlă de mustră 3 cor., o sticlă mare 5 cor., și 3 sticle mari franco 15 cor. Le expedieză după trimiterea banilor înainte ori cu rambursă.

Apoteca „Apostol“ a lui Örkény
Budapesta, Jozsef-körüt 64 (Depozit 91).

(434,2—10.)

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunar.

Schimbare de local.

Aducând mulțumirile noastre On. mușterii din oraș și împrejurime pentru încrederea ce ni-a arătat în decurs de 22 de ani — aducem la cunoștința On. public, spre a evita erori — că **am mutat prăvălia din Strada Mihael-Weiss Nr. 23 și am aranjat-o în localul din nou zidit Strada Mihael-Weiss Nr. 26**, colțul Târgul Florilor un bogat asortiment de ciasornice, obiecte d'aur și argint.

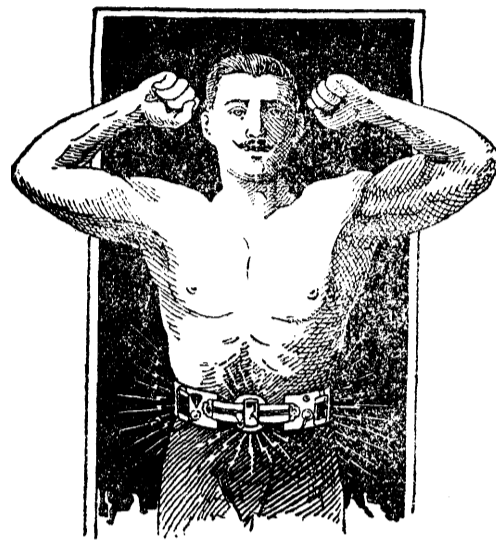
Rugându-ne și de aci încolo de o cercetare numărăoasă semnăm cu toată stima

J. Both & Müller.

(441,3—3.)

VICTORIA ȘTIINȚEI.

E cu un picior în mormânt omul care fiind bolnav nu-și găsește leacul. Omul modern are morbiuri complicate, ascunse, ce provin din neregularitățile sistemului nervos nepătruns. Pentru aceste boale știința modernă med caldă știe leac nou, sigur, — puterea electrică, care introdusă în sistemul bolnavilor, face minuni! Dar tot cu așa succes să folosește electricitatea contra reumei, neurasteniei, nesomnului, lipsei de apetit, slăbiri etc. Cels-oe are, dară, ori-ce fel de morb de nervi, sau din boalele amintite pe care-va, după cetirea acestui a-nunț să gâbească a-și procura cartea „**INSȘTRUCȚIUNE DESPRE VINDECAREA ELECTRICĂ**“, care ce se află deosebită pentru bărbați și deosebită pentru femei, și se trimite în cuvertă închisă or-cui, de cătă:

Institutul de ordin. medical „ELECTRO-VITALIZER“,
Budapesta, IV. Károly-körüt 2 felem. 52.

Scrisoare de recunoștință.

Francisc Juhász, Dunaharaszti-Alag, Nádormajor.

Cu bucurie îți fac cunoscut, că din 3 Mau femeia mea folosește după instrucțiune instrumentul „Electro-Vitalizer“, care funcționează admirabil. Femeia nu r-ai simte dureri nu mai are simțul spaimii, cum avea înainte de aceea. Mulțumită lui Dumnezeu, că mi-a dat gândul să cumpăr acest instrument, că de atunci poate și eu muriam, n'as mai fi putut vedea suferința ce o chinua pe femeia mea. Acum a trecut peste tot răul, și cu bucurie spun celor ce o întreabă, că „Electro Vitalizer“-ul a vindecat-o. Primește Domnule Doctor mulțumita mea recunoștitoare.

Compon pentru o carte de cinste:

Institutului de ord. med „ELECTRO-VITALIZER“

Budapesta, IV. Károly-körüt 2 felem. 52. Rog -mi trimite gratis și franco, în cuvertă închisă op l: „**SISTEMUL de VINDECARE ELECTRIC MODERN**“

pentru { bărbați
femei

Numele:

Comuna și poșta ultimă:

Tae și lipește pe o corespondență.

CLOSET TRANSILVANIA

care nu înghiață și stă liber.

În casa din Șirul Inului 31—33 este instalat într'o căsuță simplă de scânduri de 4 săptămâni closetul, care nu înghiață, **invenția D-lui Eugeniu Precup**, și se poate vedea de cei ce se interesează.

În timpul din urmă când a fost foarte frig, n'a înghetat de loc. Această este dovada cea mai bună, că nu înghiață.

Domnii proprietari de case, cari se interesează și specialiștii sunt poftiți a se convinge de funcțiunea ireproșabilă a acestui closet (dela 2—5 oare p. m.).

Detalii în aceeași casă, coridorul al doilea la stânga.

(437,4—4)

Cruce seu stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 66967.

Nu e crucea lu Volta.

Vindecă și inviorează

Nu e mijloc secret.

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă bo-

se da împrejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, turturi de ureche, bătaie de inimă, sgârciuri de inimă, asmă, auzul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poftei de mâncare, reoală la mâni și la picioare, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate încurșe din tôte părțile lumii, cari prapuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine pôte examina aceste atestate Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se co-funde cu aparatul „Volta“, de ore-cu „Crucea-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit, fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat. Deja înființata crucea mele electro-magnetice o recomandă indeosebi

Prețul aparatului mare e 8 cor. Pretul aparatului mic e 6 cor.

folosibil la morburii, cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din contra și locul de vëndare pentru țără și streinătate etc.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V/28, Strada VADÁSZ 34, colțul strada Kálmán.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Târgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădit cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGENT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIVERSE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE
pentru tôte speciile de serviciuri.

BILANȚURI.

Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.
Couverte, în lotă mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE ÎNMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Târgul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.